



HASLE FORMATIONEN (CA. 191-187 MIO. ÅR SIDEN)

Beskrivelse: Et cirka 140 m tykt lag af sedimenter, der er aflejret i havet tæt ved kysten på mellem 10 til 40 meters dybde. Består af gulbrune og rustrøde siltsten, finkornet sandsten og en smule grus. Nogle steder ler.

Fossilindhold: Da aflejringen er dannet på lavt vand, er dele af formationen rig på fossiler fra havdyr som hajtænder, ammonitter og muslinger, men der er også fundet et stykke af en dinosaurknogle samt aftryk af et lille fodspor. Fodsporet tyder på, at området i perioder har været tørlagt eller i hvert fald har været så lavvandet, at små dinosaurer kunne gå der og lede efter mad.

Hvor: Klinten syd for Hasle, Hasle Sydstrand.

✗ DINOSAURFUND

- 1 Fodspor, meget lille rovdinosaur, 2018.
- 2 Stykke af lårbensknogle, meget lille sauropodtype, 2018.

GEOLOGISK SKATTEKORT

Regel nummer et i jagten på dinosaurfossiler er at vide, hvor man skal lede. På de foregående sider har vi snævret ind, at man skal lede på Bornholm, men præcis hvor er de rigtige formationer, og hvor er der allerede gjort fund? Her får du et overblik, som uddybes på de næste otte sider.

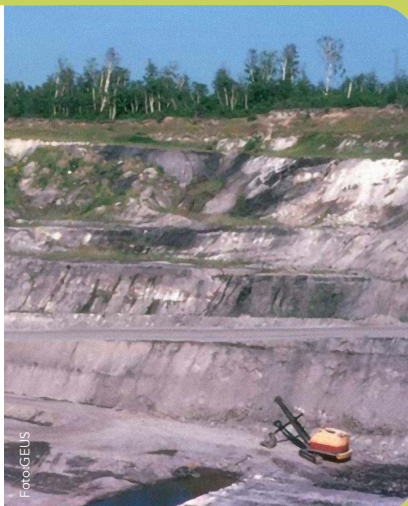


BAGÅ FORMATIONEN (174-166 MIO. ÅR SIDEN)

Beskrivelse: Direkte oven på Hasle Formationen ligger Bagå Formationen. Den er ca. 200 m tyk og er aflejret i et stort floddelta i Mellem Jura, og den har været et sumpet område, hvor landet indimellem blev oversvømmet af floder og søer. Består af sand med lag af silt, ler og kul. Formationens ler er før blevet udvundet i Bagågraven, hvor de stenblokke, der ikke kunne bruges, blev smidt på stranden. Graven er i dag oversvømmet og kaldes Pyritsøen.

Fossilindhold: Mange planterester og fodspor fra større hvirveldyr som dinosaurer.

Hvor: Pyritsøen og stranden nedenfor.



✗ DINOSAURFUND

- 3 Fodspor, pansret dinosaur type 1, 2004.
- 4 Fodspor x 2, stor sauropod, 2004.
- 5 Fodspor, mellemstor rovdinosaur, 2010.
- 6 Forreste del af fodspor, pansret dinosaur type 2, 2010.
- 7 Forreste del af fodspor, mindre sauropod, 2010.

FIGUR 5

UNDER ISTIDSLAGENE

Kortet viser, hvilke lag der ville ligge øverst, hvis man løftede Bornholms istidsaflejringer (Kvartær-lag) af. Kvartær-laget er de nyeste meter af materiale aflejret i de seneste 2,6 mio. år – den periode, der kaldes Kvartær, og som vi stadig lever i.

BORNHOLM

10 KM

MESOZOIKUM

Kridt
Øvre
NedreJura
Nedre-mellem

Trias

- Bavnodde Grønsand
- Arnager Kalksten
- Arnager Grønsand
- Jydegård Formation
- Robbedale Formation
- Rabekke Formation
- Bagå Formation, Sorthat Formation
- Hasle Formation
- Rønne Formation
- Kågerød Formation
- Ældre formationer og grundfjeld

Efter Jydegård Formationens aflejring dækkes Bornholm af dybt hav, og derfor kan der ikke findes dinosaurer her.

Aflejringer fra Øvre Jura mangler på Bornholm og er formentlig blevet nedbrudt. Derfor ligger Rabekke Formationen fra Tidlig Kridt direkte oven på Bagå Formationen fra Mellem Jura.



Find et udbygget geologisk kort med forklaring til alle Mesozoikum-lag på geoviden.dk/dedanskedinosaurer

PROFILSPOR (SAUROPOD), RABEKKE FORMATIONEN VED ARNAGER, SE SIDE 8.

PROFILSPOR (SAUROPOD), RØNNE FORMATIONEN VED SOSE BUGT.

KRIDT

JYDEGÅRD FORMATIONEN (145-140 MIO. ÅR SIDEN)

Beskrivelse: Aflejring fra Tidlig Kridt på op til 110 m, som består af fin- og grovkornet sand med områder af ler. Formationen er dannet i en lagune mellem kysten og en såkaldt barriereø, og vandet i lagunen er i perioder skiftet fra fersk til svagt salt (brakvand), når der har været indtrængning fra havet.

Fossilindhold: Rig på fossiler fra dyr, der levede i og nær vand, herunder dinosaurer, muslinger, krebsdyr, skildpadder, krokodiller, hajer m.fl.

Hvor: Carl Nielsens Grusgrav (nu oversvømmet).



DINOSAURFUND

- 8 Tand, mellemstor rovdinosaur, ny art (*Dromaeosauroides bornholmensis*), 2000 (første dinosaurfund i Danmark).
- 9 Tand, mellemstor rovdinosaur, måske *D. bornholmensis*, 2008.
- 10 Tand, sauropod, 2002.
- 11 Forstenet lort, måske fra dinosaur, 2011.